

Input // output

Gedwongen migratie

De meeste migratieliteratuur gaat over vrijwillige migratie. Dit verrast Ruiz en Vargas-Silva, die stellen dat juist gedwongen migratie gelegenheid biedt om de effecten van migratie op arbeidsmarkttuitkomsten goed te identificeren. Ze voegen de daad bij het woord door na te gaan welke gevolgen de komst van Rwandese en Burundese vluchtelingen in Tanzania had op de arbeidsmarkt aldaar. Hierbij maakten ze gebruik van het feit dat de regio's in Tanzania verschilden in bereikbaarheid vanwege de afstand en natuurlijke barrières, zoals bergen en meren. Daardoor stroomden sommige regio's voller met immi-

granten dan andere. Autochtonen blijken in typische immigratieregio's net zo vaak zelfvoorzienend bleven werken (bijvoorbeeld op het land) als voorheen, en daarnaast minder vaak werk buitenshuis vonden. Wel nam de kwaliteit van het werk van autochtonen toe: zij ontvingen vaker een gewild pensioen en er ontstonden meer overheidsbanen die vooral werden ingevuld door autochtonen. De resultaten bevestigen dat gedwongen migratie van invloed is op arbeidsmarkttuitkomsten in een regio van bestemming. Ruiz, I. en E. Vargas-Silva (2015) *The labourmarket impacts of forced migration. The American Economic Review*, 105(5), 581–586.

Asielzoekerscentra

Met enige regelmaat verschijnen er in de media berichten over incidenten rondom asielzoekerscentra. Het ongenoegen van sommige huidige of mogelijk toekomstige omwonenden wordt via inspraakavonden, referenda, websites, protesten en financiële claims openlijk geuit. Het argument van dalende woningwaarden wordt hierin vaak aangehaald. Theebe onderzocht of door de nabijheid van een asielzoekerscentrum de woningprijzen lager worden. Hiertoe regresseerde hij woningprijzen op de afstand van woningen tot één van 54 asielzoekerscentra in de periode 1997–1999. De prijzen van woningen blijken na correctie voor bijvoorbeeld woningkenmerken en regio niet te reageren op de afstand tot asielzoekerscentra. De vrees dat de komst van een asielzoekerscentrum de klagers persoonlijk in de portemonnee treft via de waarde van hun woning blijkt derhalve ongegrond.

Theebe, M.A.J. (2002) *Asielzoekers en de waarde van uw woning. ESB*, 87(4342).

Syriërs in Turkije

De burgeroorlog in Syrië drijft mensen niet alleen naar de Europese Unie maar ook naar buurlanden zoals Turkije. Akgündüz *et al.* analyseerden de invloed van de vluchtelingeninstroom op Turkije. Vergelijking tussen grensregio's en verder van Syrië af gelegen regio's laat zien dat woningprijzen en in mindere mate voedselprijzen toenamen. De werkloosheid bleef gelijk. Verder trokken er niet meer Turken weg uit de grensregio's, wel trokken er minder naartoe. Die mindere instroom is echter nog geen tiende van de instroom uit Syrië, waarop de auteurs concluderen dat er geen sprake is van verdringing op regionale arbeidsmarkten. Akgündüz, Y.E., M. van den Berg en W. Hassink (2015) *The impact of refugee crises on host labor markets. IZA Discussion Paper*, 8841.

Meevaller in het budget

De vluchtelingeninstroom in Europa geeft zorgen over overheidsfinanciën. Slaat de instroom deze niet uit het lood? Er bestond nog geen enkele studie die het effect van vluchtelingeninstroom op overheidsbudgetten serieus in beeld bracht totdat Ruist dit afgelopen jaar deed voor Zweden, het Europese land met het grootste aandeel vluchtelingen. Met gegevens voor 2007 laat hij zien dat asielmigranten de Zweedse overheid niet veel meer kosten dan autochtonen, omdat ze weinig onderwijs en pensioen genieten. Wel leveren ze aanzienlijk minder aan belastinginkomsten uit werk op. Per saldo kwam de overdracht van autochtonen naar asielmigranten in 2007 uit op één procent van het bbp. Dit suggereert volgens Ruist dat de kosten van een genereus opvangbeleid meevallen, maar ook dat daarvoor wel snelle integratie op de arbeidsmarkt nodig is.

Ruist, J. (2015) *The fiscal cost of refugee immigration: the example of Sweden. Population and Development Review*, 41, 567–581.

Mijlpaal

Rond 21 maart zal Nederland haar 17 miljoenste inwoner bijschrijven. De kans is substantieel dat de 17 miljoenste inwoner niet een pasgeboren baby is, maar een immigrant. Er komen namelijk op dit moment meer migranten naar Nederland dan dat er baby's geboren

17
miljoenste
inwoner van Nederland

worden. Bij de immigranten is de kans groot dat het zal gaan om iemand met de Poolse, de Syrische of de Nederlandse nationaliteit (die laatste is een remigrant).

CBS (2016) *Bijna 17 miljoen inwoners. CBS Persbericht*, 4 maart.

Hoe sneller hoe beter

Aiyar *et al.* stellen namens het IMF dat de vluchtelingeninstroom in Europa om gecoördineerde beleidsactie vraagt. Het grootste gevaar zien de auteurs in de mogelijke inperking van bewegingsruimte voor goederen en mensen in het Schengen-gebied. Dit brengt de economische groei en integratie in gevaar. De voornaamste remedie is volgens de auteurs om vluchtelingen snel toegang te verstrekken tot arbeidsmarkten. Dit kan vooral goed werken in landen met een lage werkloosheid, zoals Duitsland, Zweden en Oostenrijk. Voor een succesvol voorbeeld van beleid dat vluchtelingen effectief aan het werk hielp, verwijzen de auteurs naar het introductieprogramma in Zweden dat training plus loopbaancoaching koppelde aan financiële en huisvestingssteun.

Aiyar, S., B. Barkbu, N. Batini *et al.* (2016) *The refugee surge in Europe: economic challenges. IMF Staff Discussion Note* 16-02.

Immigratierestricties

De economische literatuur suggereerde lange tijd dat migratierestricties inefficiënt zijn. Clemens en Pritchett analyseerden de recente economische migratieliteratuur en concluderen hieruit dat migratierestricties juist mondiaal efficiënt zijn. Zonder strenge migratierestricties zouden immigranten uit ontwikkelingslanden hun lage productiviteit overdragen naar rijke landen. De auteurs kalibreren hierna een model dat dit aspect meeneemt op basis van globale macrodata en Amerikaanse microdata. Uit de schattingen blijkt dat toelating van een bepaald aantal immigranten kan leiden tot welvaartsverlies, maar dat dit aantal ver onder het huidige aantal immigranten ligt. Clemens en Pritchett concluderen dat volledige openstelling van grenzen inefficiënt is, maar dat de huidige migratierestricties in de VS te streng zijn.

Clemens, M. en L. Pritchett (2016) *The new economic case for migration restrictions. IZA Discussion Paper*, 9730.

Finnen

Nadat het aantal immigranten in Finland in de jaren negentig sterk was toegenomen, verplichtte de Finse overheid in 1999 de arbeidsbureaus om individuele integratieplannen op te stellen voor werkloze immigranten. Omdat de regeling alleen gold voor immigranten die pas na 1997 in Finland kwamen, konden Sarvimäki en Hämäläinen de impact van de hervorming schatten. De cumulatieve inkomens van de Finse immigranten met regeling bleek over tien jaar met 47 procent te stijgen. Volgens de auteurs maakt de regeling hiermee efficiënter gebruik van de bestaande voorzieningen.

Sarvimäki, M. en K. Hämäläinen (2016) *Integrating immigrants. Journal of Labor Economics*, 34(2), 479–508.

Vrouwen

De man-vrouw-rolverdeling beïnvloedt het gedrag van de immigrant op de arbeidsmarkt. Dit blijkt uit een rapport van Blau waarin ze haar eerder onderzoek met data uit de VS omtrent dit onderwerp samenvat. Vrouwelijke immigranten uit een land waar de vrouw minder participeert in de arbeidsmarkt lijken ook in de VS minder te participeren, wat verder in de tweede generatie nog doorwerkt. Dit effect zwakt geleidelijk af naarmate vrouwelijke immigranten langer verblijven in de VS. Blau concludeert hiermee dat cultuur een belangrijke rol speelt, maar dat er in de loop van de tijd sprake is van assimilatie op de arbeidsmarkt.

Blau, F. (2015) *Immigrants and gender roles. NBER Working Paper*, 21765.

Cubanen

In mei 1980 migreerden in korte tijd ruim honderdduizend laagopgeleide Cubanen met vaak een strafblad naar Miami in de Verenigde Staten. Een onderzoek van vorig jaar toonde aan dat deze zogenoemde *Marief Boatlift* een negatief effect had op de lonen van voortijdige schoolverlaters in Miami. Een probleem met deze studie is echter het ontbreken van een geschikte controlestad. Peri en Yasenov simuleren op basis van de steden Los Angeles, Dallas en New York een soort Miami dat kan fungeren als controlegroep. Met hun analyse weerleggen de auteurs de eerder gevonden negatieve looneffecten van de *Marief Boatlift*: ze vinden geen significante negatieve effecten van de plotselinge immigratiestroom.

Peri, G. en V. Yasenov (2016) *The labor market effect of a refugee wave. NBER Working Paper*, 21801.

Noren

Het was al bekend dat immigranten moeilijker een baan kunnen vinden dan autochtonen, maar ze blijken ook eerder ontslagen te worden. Dit volgt uit een onderzoek van Bratsberg *et al.* voor Noorwegen in de periode 1994–2010. De helft van de immigranten uit ontwikkelingslanden gaat werken voor bedrijven die eerder bezuinigen of sluiten. Hierdoor worden ze eerder buiten hun schuld om ontslagen. Het ontslag leidt er uiteindelijk ook toe dat de immigranten, ten opzichte van de Noren, minder snel een baan vinden en een lager loon ontvangen. Een effectieve integratie van immigranten vergt volgens de auteurs dan ook niet alleen initiële tewerkstelling van immigranten maar ook arbeidsparticipatie gedurende de levensloop, bijvoorbeeld door immigranten die hun baan verliezen, activiteitsprogramma's en taallessen aan te bieden.

Bratsberg, B., O. Raaum en K. Røed (2016) *Job loss and immigration labor market performance. IZA Discussion Paper*, 9729.

Syriërs in Nederland

Op 1 januari 2016 maakten 44.000 Syriërs officieel deel uit van de Nederlandse bevolking. Hiervan waren er 29.000 in 2014 en 2015 ingeschreven bij een gemeente, waarmee ze officieel geïmmigreerd zijn. De ingeschreven Syriërs wonen in vergelijking

44.000

Syriërs in Nederland

met andere immigranten relatief vaak in een gezin. Zes op de tien Syrische immigranten doen dat.

CBS (2016) *Syrische immigranten wonen vaak in een gezin. CBS Persbericht*, 10 februari.